

3. Соссюр Ф. Труды по языкознанию. Москва: Прогресс, 1997. 695 с.

4. Рикер П. Торжество языка над насиллием. Герменевтический подход к философии права. *Вопросы философии*. 1996. № 4. С. 27–42.

5. Губаева Т. В. Прагматика речевого общения в правовой сфере. Разновидности текста в функционально-стилевом аспекте. Пермь: Изд-во ИГУ, 1984. С. 261–268.

6. Kaufmann E. Deutsches Recht. Berlin: Wirtschaftsverlag, 1984. 193 p.

Матвейченко Вероніка Володимирівна,
ад'юнкт відділу докторантури та ад'юнктури
Національної академії внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИСЛІНГВІСТИКИ

Юрислінгвістика – це відносно нова галузь міждисциплінарних досліджень мови та права, яка покликана вирішувати найрізноманітніші проблеми лінгвоправового простору, а саме: лінгвістична експертиза правових документів, формування рекомендацій з розробки текстів законопроектів, теоретичне й практичне дослідження в галузі юридичного перекладу тощо.

Предметом юрислінгвістики є правова комунікація, законодавча техніка, тлумачення тексту закону, юридична термінологія, складання юридичних тезаурусів. Основні завдання цієї науки – створення й функціонування спеціальної юридичної мови, яка буде виступати як елемент законотворчої діяльності й тлумачення закону; юридичне врегулювання конфліктів, пов'язаних з використанням мови (образа, маніпуляції, заклики до насильницьких дій, плагіат тощо); регулювання соціально-мовних державних і міждержавних відносин (проблеми державної мови, мови міжнаціонального спілкування й інші).

Актуальність цієї теми полягає в тому, що мова юридичних документів у більшості випадків є недосконалою: з одного боку їй притаманні суворість й формалізм, а з іншого – не завжди «суха мова» юристів відповідає умовам сьогодення, тому питання мовної обізнаності, точності й достовірності оформлення нормативно-правових актів є настільки злободенним.

Наукове осмислення питань юрислінгвістики є предметом дискусій багатьох конференцій та засідань «круглих столів».

Зокрема, цій проблематиці у своїх роботах приділяли і приділяють увагу такі дослідники, як В. М. Демченко, І. Б. Іванова, С. П. Кравченко, В. О. Навроцький, Ю. Ф. Прадід, З. О. Тростюк, Л. М. Пелепейченко, В. В. Посмітна.

Проблемні питання, якими займається юрислінгвістика, багатогранні й непрості. Деякі з них потребують одночасно юридичної та лінгвістичної компетенції, інші – фундаментального теоретичного осмислення й практичної розробки [2, с. 155]. До кола таких питань варто віднести питання правової комунікації, проблемне питання ясності мови законодавства, питання необхідності проведення лінгвістичної експертизи, проблему адекватності й еквівалентності юридичного перекладу, питання інтерпретації тексту закону тощо.

Безперечно, якісному прориву юрислінгвістики у вирішенні цих нагальних проблемних питань заважає коло об'єктивних і суб'єктивних чинників, головним з яких є недостатня компетентність лінгвістів в юридичних питаннях, а юристів – в лінгвістичних. Однак особливістю, що здатна об'єднувати ці чинники, є доволі висока «ціна» лінгвістичної помилки (невідповідне використання терміна, підміна понять, двозначність висловлювання, неправильна побудова речення, пунктуаційні помилки), яка може значною мірою ускладнити застосування відповідних приписів юридичної норми.

Мова закону – це показник майстерності спеціалістів, які її розробляють [1, с. 97]. Закон через характерні для нього мову й стиль має впливати на свідомість громадян, тому мова має бути зрозумілою всім учасникам суспільних відносин, враховуючи й непрофесіоналів. Зараз, на жаль, ця вимога не витримується через відсутність сталого зв'язку між юристами і лінгвістами. Проект будь-якого нормативного акта перед офіційним затвердженням має проходити спеціальне мовне й стилістичне редагування, а юристи та філологи мають регулярно працювати у тандемі для вирішення нагальних проблем і обговорення актуальних питань. Також для досягнення більш високої якості змісту та форми нормативно-правових актів необхідно розробити й закріпити на законодавчому рівні систему лінгвостилістичних правил нормативних документів відповідно до норм української мови, встановити обов'язкову лінгвістичну експертизу законодавчих актів, розвивати вивчення законотворчої техніки різних галузей права з метою виявлення спеціальних засобів і правил створення нормативних документів [3, с. 123].

Отже, варто наголосити на тому, що юрислінгвістика як відносно молода наука перебуває на стадії активних наукових досліджень, в основі яких знаходиться розробка єдиної досконалої мови права, що забезпечить узгодженість у правовій системі й допоможе усунути мовні конфлікти, які безпосередньо пов'язані з юриспруденцією, оскільки мова є не просто технічним засобом відображення волевиявлення законодавця, а, власне, формою існування права, метою якого має стати діалог влади з народом мовою цього народу.

Список використаних джерел

1. Пелепейченко Л. Н. Основи теорії мовної комунікації / Л. Н. Пелепейченко. – Х. : Акад. ВВ МВС України, 2007. – 130 с.
2. Прадід Ю. Ф. У царині лінгвістики і права / Ю. Ф. Прадід. – Сімферополь : Ельїньо, 2006. – 255 с.
3. Прадід Ю. Ф. Юридична лінгвістика та деякі актуальні проблеми законодавчої практики / Ю. Ф. Прадід // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ ім. 10-річчя незалежності України. – 2002 – Вип. 1. – С. 120–126.

Небитова Наталія Юрївна,
ад'юнкт відділу докторантури та
ад'юнктури Національної академії
внутрішніх справ

МОВНА СТРУКТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Мова, яка обслуговує усі сфери діяльності людини – це засіб людського спілкування. Згідно зі сферами спілкування і завданнями спілкування виділяються такі основні стилі мови: публіцистичний, науковий, офіційно-діловий, розмовний, художній і конфесійний. Кожен стиль реально виявляється в одній із двох форм – писемній та усній.

Стиль літературної мови – різновид мови (її функціональна підсистема), що характеризується відбором таких засобів із багатоманітних мовних ресурсів, які найліпше відповідають завданням спілкування між людьми в даних умовах. Це своєрідне мистецтво добору й ефективного використання системи мовних засобів із певною метою в конкретних умовах й обставинах. Д. Свіфт влучно зауважив, що «стиль – це власне слова на власному місці».